

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

М. А. Лепський

“ 1 ” вересня 2017 р.

СОЦІОЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
напряму підготовки 6.030101 – «Соціологія»

Укладач: кандидат соціологічних наук, старший викладач кафедри соціології
Приймак Юлія Олександрівна

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від “ 31 ” серпня 2017 р.
Завідувач кафедри соціології

 В.О. Скворець

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від “ 31 ” серпня 2017 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

 О.С. Маліновська

2017 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та
управління

М. А. Лепський

“ 1 ” вересня 2017 р.

СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
спеціальності 054 – «Соціологія»

Укладач: кандидат соціологічних наук, старший викладач кафедри соціології
Приймак Юлія Олександрівна

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від “ 31 ” серпня 2017 р.
Завідувач кафедри соціології

В.О. Скворець

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від “ 31 ” серпня 2017 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

О.С. Маліновська

2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань <u>0301 – соціально-політичні науки</u> (шифр і назва)	Нормативна/вибіркова	
Загальна кількість годин - 108	Спеціальність <u>6.030101 – «Соціологія»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
	Освітня програма <u>Соціальні технології</u> (назва)	2 -й	2 –й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 4 год.	Рівень вищої освіти: бакалавр	24 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальні технології» є вивчення сучасного стану розвитку соціальних технологій через призму досягнень соціологічної науки.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Соціальні технології» є: вивчення методологічних, теоретичних та практичних засад соціальних технологій; формування усталених уявлень про алгоритм реалізації та структуру соціальних технологій; соціологічний аналіз функцій, принципів та методів соціальних технологій; аналіз соціальних відносин в ході реалізації соціальних технологій; аналіз основних методів реалізації соціальних технологій.

Згідно з вимогами освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетентностей): знати сучасний стан методології, теорії та практики соціальних технологій; методику та технічні прийоми соціологічного вирішення завдань соціальних технологій; структурні елементи соціальних технологій як існуючого на практиці різновиду соціальної діяльності; соціальну сутність технологій в різних сферах суспільного життя. Вміти : оперувати категоріальним

апаратом дисципліни «Соціальні технології»; розрізняти головні напрямки сучасної теорії соціальних технологій; шляхом використання досягнень соціологічної науки вирішувати завдання з соціального прогнозування, проектування та діагностики, як складових соціальних технологій; застосовувати теоретичні моделі для пояснення процедур соціальних технологій; аналізувати соціальні аспекти управлінських відносин в ході реалізації соціальних технологій.

Міждисциплінарні зв'язки.

Викладання даного курсу вимагає використання студентами раніше отриманих знань не лише з соціологічного спектру, а й таких гуманітарних та суспільствознавчих дисциплін як «Методологія наукових та соціальних досліджень», «Соціальний маркетинг», «Маркетинг соціальної сфери», «Теорія управління», «Психологія прогнозування», «Технології соціальної роботи». При цьому, слід підкреслити, що дисципліна «Соціальні технології» близька за проблематикою до таких галузевих та спеціальних фахових дисциплін як соціологія соціальної роботи, соціологія праці, соціологія політики, соціологія комунікацій, соціологія економіки, загальної соціологічної теорії.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади соціальних технологій

Тема 1. Вступ до дисципліни «Соціальні технології»

Сутність поняття «соціальні технології». Класифікація соціальних технологій. Головні якості та функції соціальних технологій. Характеристика головних принципів соціальних технологій. Зміст соціально-технологічного устрою соціальних систем.

Тема 2. Генеза теорії та практики соціальних технологій

Виникнення соціально-технологічної діяльності. Можливості та межі технологізації соціального простору. Зміст та особливості соціально-технологічної політики. Становлення наукових засад соціально-технологічної діяльності. Основні напрямки розвитку теорії соціальних технологій.

Тема 3. Технологічні аспекти глобальної модернізації суспільних систем

Поняття глобальних проблем сучасної цивілізації. Класифікація глобальних соціальних технологій. Особливості глобальної модернізації. Основні фактори оновлення суспільних систем. Характеристика способів оновлення суспільних систем. Технологізація процесів оновлення суспільних систем.

Тема 4. Технології трансформації підсистем суспільства

Поняття технологій окремих сфер суспільства. Сутність регіональних технологій. Особливості технологізації соціальних комплексів.

Тема 5. Життя суспільства як об'єкт соціальної технологізації

Поняття соціальної практики та соціально-перетворюючої діяльності. Класифікація та структура соціально-перетворюючої діяльності. Сутність та особливості практико-технологічних технологій.

Розділ 2. Емпіричні основи реалізації соціальних технологій

Тема 6. Сутність та зміст соціальної діагностики

Сутність та поняття соціальної діагностики. Етапи розвитку практик соціальної діагностики. Соціальний моніторинг та соціальна діагностика. Типологія та класифікація соціальної діагностики. Функції принципи та методи соціальної діагностики. Алгоритм соціально-діагностичної діяльності.

Тема 7. Характеристика різновидів соціально-діагностичних технологій

Критеріальна основа виокремлення та характеристики соціально-діагностичних технологій. Технології соціальної експертизи. Технології соціального експерименту. Технології соціального прогнозування.

Тема 8. Сутність та зміст технологій соціального проектування.

Сутність та специфіка соціального проектування. Особливості соціального проектування. Характеристика способів проектування соціальних технологій. Основні принципи та етапи соціального проектування. Методи соціального проектування та тенденції його розвитку.

Тема 9. Операціоналізація проектування соціальних технологій

Поняття операції та операціональної системи. Структура та різновиди операціональних систем. Технологія процесу проектування операціональних систем.

Тема 10. Інноваційний характер проектування соціальних технологій

Поняття інновацій та їх класифікація. Структура інноваційного процесу. Проблема становлення та розвитку соціальних інновацій.

Тема 11. Ефективність соціальних технологій та способи їх впровадження.

Способи та методи перевірки соціальних інновацій та технологій. Технологічні основи перевірки та впровадження соціальних технологій. Організаційно-процедурні проблеми впровадження соціальних технологій. Світовий досвід впровадження соціальних технологій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с/п	лаб	інд	с.р.		л	с/п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ I. Теоретико-методологічні засади соціальних технологій												
Тема 1. Вступ до дисципліни «Соціальні технології та прогнозування»	10	2	2			6						
Тема 2. Генеза теорії та практики соціальних технологій	10	2	2			6						
Тема 3. Технологічні аспекти глобальної модернізації суспільних систем.	10	2	2			6						
Тема 4. Технології	10	2	2			6						

трансформації підсистем суспільства												
Тема 5. Життя суспільства як об'єкт соціальної технологізації	10	2	2			6						
Розділ II. Емпіричні основи реалізації соціальних технологій												
Тема 6. Сутність та зміст соціальної діагностики	10	2	2			6						
Тема 7. Характеристика різновидів соціально-діагностичних технологій	10	2	2			6						
Тема 8. Сутність та зміст технологій соціального проектування.	10	2	2			6						
Тема 9. Операціоналізація проектування соціальних технологій	10	2	2			6						
Тема 10. Інноваційний характер проектування соціальних технологій	10	2	2			6						
Тема 11. Ефективність соціальних технологій та способи їх впровадження.	8	4	4			0						
Усього годин	108	24	24			60						
ІНДЗ												
Усього годин	108	24	24			60						

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Вступ до дисципліни «Соціальні технології та прогнозування»	2	
2	Генеza теорії та практики соціальних технологій	2	
3	Технологічні аспекти глобальної модернізації суспільних систем	2	
4	Технології трансформації підсистем суспільства	2	
5	Життя суспільства як об'єкт соціальної технологізації	2	
6	Сутність та зміст соціальної діагностики	2	
7	Характеристика різновидів соціально-діагностичних технологій	2	
8	Сутність та зміст технологій соціального проектування.	2	
9	Операціоналізація проектування соціальних технологій	2	
10	Інноваційний характер проектування соціальних технологій	2	
11	Ефективність соціальних технологій та способи їх впровадження.	4	

	Усього	24	
--	---------------	-----------	--

6. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Вступ до дисципліни «Соціальні технології та прогнозування»	2	
2	Генеza теорії та практики соціальних технологій	2	
3	Технологічні аспекти глобальної модернізації суспільних систем	2	
4	Технології трансформації підсистем суспільства	2	
5	Життя суспільства як об'єкт соціальної технологізації	2	
6	Сутність та зміст соціальної діагностики	2	
7	Характеристика різновидів соціально-діагностичних технологій	2	
8	Сутність та зміст технологій соціального проектування.	2	
9	Операціоналізація проектування соціальних технологій	2	
10	Інноваційний характер проектування соціальних технологій	2	
11	Ефективність соціальних технологій та способи їх впровадження.	4	
	Усього	24	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Вступ до дисципліни «Соціальні технології та прогнозування»	6	
2	Генеza теорії та практики соціальних технологій	6	
3	Технологічні аспекти глобальної модернізації суспільних систем	6	
4	Технології трансформації підсистем суспільства	6	
5	Життя суспільства як об'єкт соціальної технологізації	6	
6	Сутність та зміст соціальної діагностики	6	
7	Характеристика різновидів соціально-діагностичних технологій	6	
8	Сутність та зміст технологій соціального проектування.	6	
9	Операціоналізація проектування соціальних технологій	6	
10	Інноваційний характер проектування соціальних технологій	6	
11	Ефективність соціальних технологій та способи їх впровадження.	0	
	Усього	60	

8. Види контролю і система накопичення балів

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з дисципліни «Соціальні технології» включає:

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних завдань.

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

- 4 бали – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 3 бали – все вище перелічене, але при відсутності авторської позиції;
- 2 бали – змістовне доповнення;
- 1 бал – поверховий виклад матеріалу;
- 0 балів – відсутність відповіді.

Рубіжний підсумковий контроль проводиться по завершенні вивчення змістовного модуля у вигляді контрольної роботи або тестування.

Оцінювання контрольних робіт:

- 10-12 балів – повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 7-9 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;
- 4-6 балів – поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел;
- 1-3 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять;
- 0 балів – відсутність відповідей.

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі

Формою підсумкового контролю є іспит на який вноситься 20 балів. Останні розподіляються рівними частинами для оцінки теоретичних питань в білеті. Кожний білет містить два питання, максимальна оцінка відповіді на які – по 10 балів.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт	Результат
1.	Індивідуальні завдання	20	1	20
2.	Самостійна робота	12	2	24
3.	Модульна контрольна робота	12	2	24
4.	Семінарське заняття	4	8	32
Підсумковий рейтинговий бал				100

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль знань				Сума
Контрольний модуль № 1	Контрольний модуль № 2	Індивідуальне завдання	Іспит	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			
30	30	20	20	

1. Відвідування лекційних занять. При цьому оцінюється робота на лекції (ведення конспекту, відповіді на питання, які виникають під час проведення лекції) – 0,5
2. Участь у семінарському занятті шляхом підготовки повноцінної відповіді на питання з використанням наукової літератури – від 1 до 5 балів;
3. Доповнення на семінарському занятті – до 2 балів (в залежності від глибини доповнення);
4. Виконання теоретичної контрольної роботи – 6 балів;

5. Виконання тестового завдання – 5 балів;
6. Підготовка конспекту лекцій – 5 балів (за увесь лекційний курс);
7. Підготовка конспекту до семінарського заняття – 2 бали (повнота відповідей за планом семінару)

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

- 5 балів – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 4 бали – все вище перелічене, але при відсутності авторської позиції;
- 3 бали – поверховий виклад матеріалу;
- 2 бали – змістовне доповнення;
- 1 бал – коротке доповнення.

Оцінювання контрольної роботи:

- 6 балів – повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 5 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;
- 3-4 бали – поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел;
- 1-2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Іспит	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Алгоритмы оптимизации проектных решений: Под ред. А. Половинкина. — М.: Энергия, 1976. — 264 с.

2. Бергер П, Лукман Т. Социальное конструирование реальности // Современная зарубежная социология (70-80-е гг.). — М.: Прогресс, 1993. — С. 124-151.
3. Бестужев-Лада И. В., Наместникова Г. А. Социальное прогнозирование: Курс лекций. - М.: Педагогическое общество России, 2002.
4. Курбатов В. И., Курбатова О. В. Социальное проектирование. - Ростов н/Д: Феникс, 2001.
5. Леньков Р.В. Концептуальные основы социального проектирования в образовании (на примере проектирования образовательного процесса в вузе) // Высшее образование сегодня. 2013. № 12. С. 59-62.
6. Леньков Р.В. Социальное предвидение в управлении // Вестник университета (Государственный университет управления). 2010. № 9. С.48-51.
7. Леньков Р.В. Социальное управление в системе высшего образования: теория и методология: монография. М.: ГУУ, 2013.
8. Матвієнко В. Я. Соціальні технології. — К.: Українські пропілеї, 2001. — 446 с.
9. Пацула А.В., Злотницкий Е.Э. Социальное управление брендами территорий: учеб. пособие. М.: ГУУ, 2011.
10. Сивиринов Б. С. Социальное время и перспектива: феноменология, функции, модусы. - Новосибирск: Наука, 2000.
11. Сурмин Ю. П. Проблемы конструирования, проверки и внедрения социальных технологий. — К.: Знание, 1989. — 16 с.
12. Сурмин Ю. П. Социальный эксперимент: очерки методологии. — К.: Выща шк., 1991. — 222 с.
13. Сурмин Ю. П., Туленков Н. В. Теория социальных технологий: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 2004. — 608
14. Сурмин Ю. П., Туленков Н. В. Методология и методы социологических исследований. — К.: МАУП, 2000. — 304 с.
15. Тощенко Ж. Т. Социология. Общий курс. - М.: "Прометей" МГПУ, 2001.

Додаткова:

1. Беляев А. А. Системология организации : учебник / А. А. Беляев, В. М. Коротков. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 240 с.
2. Бир С. Мозг фирмы: Пер. с англ. - М.: Радио й связь, 1993. - 416с.
3. *Бушуев С. Д, Гурин Э. А.* Инвестиционные инструменты проектного менеджмента. — К.: УкрИНТЭИ, 1998. — 184 с.
4. Добраев В. Л. Теория организации / В. Л. Долбаев. – М.: Институт молодежи, 1995. – 286 с.
5. Дункан Дж. У. Основополагающие идеи в менеджменте. Уроки основоположников менеджмента и управленческой практики. М.,1996. – 276с.
6. *Инновационный* менеджмент: Метод. пособие.— К.: Рамо, 1991. — Ч. 1. — 112 с.

7. Классики менеджмента / Под ред. М. Уорнера / Пер. с англ. под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 2001. – 1168 с.
8. Кожухар В. М. Основы теории организации : учебн. пособ./ В. М. Кожухар. – М. : Изд.-торговая корпорация "Дашков и Ко", 2006. – 184 с.
9. Колокнева М. В. Теория организации в вопросах и ответах: учебн. пособ. / М. В. Колокнева. – М. : Проспект, 2006. – 280 с.
10. Комаров А.Г., Кудашев А.Р., Брандукова А.А., Муфтиев Г.Г. Современный менеджмент: теория и практика / Под ред. А.Г. Комарова , Г.Г. Муфтиева. – СПб.: Питер, 2004. – 432 с.
11. *Котляров И. В.* Теоретические основы социального проектирования. — Минск: Наука и техника, 1989. — 198 с.
12. Латфуллин Г. Р. Теория организации / Г. Р. Латфуллин, А. В. Райченко. – СПб. : Питер, 2003. – 400 с.
13. *Резник Ю. М.* Социальная инженерия: предметная область и границы применения // Социологические исследования. — 1994. — № 2. — С. 72-87.
14. *Розин В. М.* Проектирование как объект философско-методологического исследования // Вопросы философии. — 1984. — № 10. — С. 100-111.
15. *Социальная инженерия: В 2 ч. — М.: Союз, 1994. — Ч. 1: Теоретико-методологические проблемы: Курс лекций / Под ред. Ю. М. Резника, В. В. Щербины. — 147 с.*
16. *Социальные технологии: Толковый словарь / Отв. ред. В. Н. Иванов. — М.: Луч; Белгород: Центр социальных технологий, 1995. — 309 с.*
17. Тейлор Ф.У. Принципы научного менеджмента / Ф.У. Тейлор. - М.: Контроллинг, 1991. – 104 с.
18. Управление организацией : практикум / под ред. А. Г. Поршнева. – М. : ИНФРА-М, 2003. – 373 с.
19. Файоль А., Емерсон Г., Тейлор Ф., Форд Г: Управление — это наука и искусство. - М., 1992. – 365с.
20. Фалмер Р. В. Организация как функция управления / Р. В. Фалмер. – М. : Экономика, 1992. – 138 с.

Інформаційні ресурси

1. Виханский О. С. Менеджмент: [учебник] / О. С. Виханский, А. И. Наумов. – [4-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Экономисть, 2005. – 670 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Econom/vihan/index.php
2. Дятченко Л. Я. Социальные технологии в управлении общественными процессами. –Белгород, Центр социальных технологий, 1993. – 343 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.twirpx.com/file/804923/>
3. Кунц Г., О’Доннелл С. Управление: системный и ситуационный анализ управленческих решений. – М. : Прогресс, 1981 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ecsocman.edu.ru/db/msg/207760.html>.

4. Парахонський Б.О. Стратегічне мислення як основи прийняття соціально-політичних рішень / Б.О. Парахонський [Електронний ресурс]. – Режим доступу // http://www.niisp.gov.ua/vydanna/panorama/issue.php?s=s-pr0&issue=2006_1
5. Скворцова А.В. Применение модели У.Оучи для анализа системы контроля на примере современной компании / А.В. Скворцова // Экономика и менеджмент инновационных технологий. 2014. № 3 [Электронный ресурс]. URL: <http://ekonomika.snauka.ru/2014/03/4303>
6. Сурмин Ю. П. Теория социальных технологий : [учеб. пособие] / Сурмин Ю. П., Туленков Н.В. – К. МАУП, 2004. – 608 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.twirpx.com/file/122994/>
7. Шелдрейк, Д. Теория менеджмента: от тейлоризма до японизации. – М. : Прогресс, 1995 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi11/0008874.djvu>
8. Янг С. Системное управление организацией / С. Янг; [пер. с англ., под ред. С.П. Никанорова, С.А. Батасова]. – М., «Советское радио», 1972. – 512 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://systemotechnica.ucoz.com/load/literatura/literatura_po_sistemotekhnike/jang_s_sistemnoe_upravlenie_organizaciej_per_s_angl/9-1-0-22

Погоджено _____
 відділ з навчальної роботи
 «_____» _____